

Siyerin Evrensel Mesajı

﴿قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ فَأَمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَاتِهِ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ﴾

“De ki: ‘Ey insanlar! Şüphesiz ben, yer ve göklerin hükümranlığı kendisine ait olan Allah’ın hepinize gönderdiği peygamberiyim. O’ndan başka hiçbir ilâh yoktur. O, diriltir ve öldürür.’ O hâlde, Allah’a ve O’nun sözlerine inanan Resûlü’ne, o ümmî peygambere iman edin ve ona uyun ki doğru yolu bulasınız.”

(A’râf, 7/158)

HİRA

- ❖ Hz. Peygamber’in (sas) hayatı nasıl bir evrensel mesajlar taşımaktadır?
- ❖ “Peygamber size ne verdiyse onu alın, size neyi yasakladıysa ondan da sakının.” âyeti bir Müslüman için ne ifade etmeli?
- ❖ “Dikkat edin! Bana Kur’ân ve onunla birlikte onun misli de verildi.” diyen Efendimiz’in bu sözünün anlamı nedir?
- ❖ “Ebû Leheb ölmedi, Ebû Cehil kıtalar dolaşıyor!” Doğru mu? Nasıl?
- ❖ “Ortada rivayeti çok ama riayeti oldukça az.” ifadesi ne anlama gelir?

Siyeri Sadece Bir Tarih Olarak Değil, Bugünü ve Yarını Anlatan Önemli Bir Kaynak Olarak Okumalıyız.

Kur'ân-ı Kerîm'in mesajı nasıl evrensel bir nitelik taşıyorsa Kur'ân'ın hayattaki pratik karşılığı olan Hz. Peygamber'in (sas) hayatı da evrensel bir nitelik taşımaktadır. Efendimiz'in (sas) yirmi üç yıl boyunca kayıt altına alınan sözleri, ortaya koyduğu fiilleri, yanında yapılıncı sessiz kalıp tasdik ettiği takrirleri; kısacası O'na ait olan ne varsa yalnızca o günün dünyasında o ilk muhataplara söylenmiş, sadece onları bağlayan/ilgilendiren mesajlar değil; zamanlar ve mekânlar üstü bir özelliğe sahip evrensel nebevî miraslardır. Hatta o günün dünyasında ortaya konan bazı şeyler, sonrakilere ulaştırılması için o ilk muhataplara emanet edilmişti. Böyle olduğu için Efendimiz (sas) bir gün şöyle buyuracaktı: **“Benden bir şey işitip onu aynen işittiği gibi başkalarına ulaştıran kimsenin Allah yüzünü ağartsın/ak etsin. Kendisine bilgi ulaştırılan nice insan vardır ki o bilgiyi, bizzat işiten kimse-den daha iyi anlar ve korur.”**^[1] Bu uyarılardan dolayı ilk nesil olan sahâbe, Efendimiz'in (sas) dünyasına dair ne varsa büyük bir kısmını kendilerinden sonra gelen tabiîn nesline aktarmışlardır. Çünkü onlar çok iyi biliyorlardı ki Resûlullah'ın hayatına dair olan mesajlar, ileride ortaya çıkacak olan her türlü sorunun en önemli çaresi ve sıkıntıların giderilmesinin en önemli vesiledir. Bu hakikati bizzat onlara öğreten Kur'ân ve Hz. Peygamber'di.

Bu konuda Kur'ân diyordu ki: **“Allah'ın, (fethedilen) toprakların halkından Peygamberine verdiği ganimetler; Allah, Peygamber, yakınları, yetimler, yoksullar ve yolda kalmışlar içindir. Böylece o mallar, içinizden yalnız zenginler arasında dolaşan bir devlet (sermaye) olmasın. Peygamber size ne verdiyse onu alın, size neyi yasakladıysa ondan da sakının. Allah'tan korkun. Çünkü Allah'ın azabı çetindir.”**^[2] Âyette ganimetler ekseninde Hz.

[1] Tirmizî, “İlim”, 7; Ebû Dâvûd, “İlim”, 10; İbn Mâce, *Mukaddime*, 18.

[2] Haşr, 59/7.

Peygamber'in yetkisine dair inananların dikkatleri bir nokta üzerine çekilir, sonra genel bir ifade ile **"O size ne verdiyse onu alın ve neyi yasakladıysa ondan da sakının"** denilmektedir. Hz. Peygamber'in (sas), Müslümanlara verdiği, tebliği ettiği hakikatler sadece mutlak vahiy olan Allah'ın kitabı değildi. O kitap ile birlikte onun nasıl uygulanacağını, nasıl hayata taşınacağını gösteren bir nevi *"yaşayan vahiy"* diyebileceğimiz Sünnet'i de, ümmete emanet edilmişti. Bundan dolayı Efendimiz (sas): **"Dikkat edin! Bana Kur'ân ve onunla birlikte onun bir misli de verildi."**^[3] diyerek bu hususa da dikkatleri çekmişti.

Yine hatırlanacağı üzere Efendimiz (sas) fakih sahâbî Muâz b. Cebel'i Yemen'e vali ve kadı olarak gönderirken karşılaşacağı sorunları nasıl çözeceğine dair sorduğu sorulara, ondan ikinci kaynak olarak sünneti duymasından çok memnun olmuştu. Kaynaklarımız bu konuşmayı şöyle aktarırlar: Efendimiz (sas) bir gün sabah namazından sonra cemaate dönerek: **"İçinizden hanginiz Yemen'e (kadı olarak) gider?"** buyurdu. Hz. Ebû Bekir: "Ben giderim, yâ Resûlullah!" dedi. Peygamber Efendimiz hiçbir cevap vermeyip sustu. Az sonra tekrar: **"Hanginiz Yemen'e gider?"** diye sordu. Bu sefer Hz. Ömer ayağa kalktı: "Ben giderim, yâ Resûlullah!" dedi. Peygamber Efendimiz, Hz. Ömer'e de cevap vermeyip sustu. Bir müddet bekledikten sonra tekrar: **"İçinizden Yemen'e kim gider?"** diye sordu. Bu sefer Muâz b. Cebel kalkıp: "Ben giderim, yâ Resûlullah" dedi. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz (sas): **"Ey Muâz! Bu vazife senindir."** buyurdu. O sırada Yemen üç valiliğe ayrılmıştı. Hz. Muâz bu valiliklerin en büyüğü olan Cened bölgesinin valiliğine tayin edilmişti. Orada kadılık yapacak; halka İslamiyet'i, Kur'ân-ı Kerim okumayı öğretecek; o bölgede tahsil edilen zekât ve sadakaları da vazifelilerden teslim alacaktı. Hz. Muâz, Medine'den ayrılacağı sırada Peygamber Efendimiz ona: **"Sana halli/hüküm verilmesi için herhangi bir dava getirildiği zaman nasıl ve neye göre hüküm vereceksin?"** diye sordu. Hz. Muâz: "Allah'ın kitabındaki hükümlerle hüküm veririm." dedi. Resûl-i Ekrem Efendimiz: **"Eğer Allah'ın kitabında onunla ilgili bir hüküm bulamazsan neye göre hüküm vereceksin?"** diye sordu. Hz. Muâz, "Resûlullah'ın sünnetine göre hüküm veririm." dedi. Resûl-i Ekrem Efendimiz bu sefer: **"Resûlullah'ın sünnetinde de onunla ilgili bir hüküm bulamazsan ne yaparsın?"** diye

[3] Ebû Dâvûd, "Sünnet", 6; Ahmed b. Hanbel, *el-Müsned*, II, 410.

sordu. Hz. Muâz: “O zaman, kendi görüşüme göre içtihad eder, hüküm veriririm.” dedi. Resûl-i Ekrem Efendimiz bundan son derece memnun oldu. Bu memnuniyetini şöyle ifade etti: **“Allah’a hamdolsun ki Resûlullah’ın elçisini, Resûlullah’ın razı olduğu şeye muvaffak kıldı.”**^[4]

Hz. Muâz’ın Efendimiz’e (sas) söylediği ve Efendimiz’in memnun olduğu bu cevap, o günden sonra tüm sahâbenin de takip ettiği bir yol oldu. Efendimiz’in vefatından sonra sahâbe, karşılaştığı tüm sorunların çözümü için: *“Bununla alakalı hüküm, Allah’ın kitabında ve Resûlü’nün sünnetinde var mı?”* diye baktı ve bu yöntem ile bulduğu çözümleri tatbik etti. Hz. Ebû Bekir döneminde irtidat ve isyan hareketlerinde karşılaşılan yeni durumlar başta olmak üzere fethedilen beldelerdeki sorunlar, farklı durumları olan muhataplar, karşılaşılan yeni haller, hep bu adım ile çözüme kavuşturuldu. Şu hakikati çok net bir şekilde ortaya koyabiliriz ki İslâm’ın mensupları halifeler dönemi ile birlikte o çağın çok büyük medeniyetleri ve kültürleri ile karşılaştılar, aralarında birçok mesele üzerinde konuşmalar oldu ve işin neticesinde onların büyük bir kısmını ikna ederek İslâm’ın mesajları ile tanıştırdılar. Onlar, yeni karşılaştıkları o muhataplar karşısında hiçbir zaman aciz kalmadılar, çözüm bekleyen sorunlara karşı en küçük bir sıkıntı çekmediler. Müslümanlar; ne Persler, ne Rumlar, ne Kıptiler, ne de Hicaz dışındaki Araplar karşısında: *“Biz bu sorunu çözemeyiz, bu bizim altından kalkabileceğimiz bir sorun değil.”* ifadelerini dile getiren bir acziyetin içine düşmediler. O günkü şartlar içerisinde sahâbe ve tabiîn nesli İran’dan Orta Asya’ya, Irak’tan Afganistan’a, Yemen’den Anadolu’ya, Ürdün’den Filistin’e, Mısır’dan Afrika’nın ta içlerine; her nereye gittiyse ihtiyaçlara göre muhataplarına söyleyecek sözleri ve sorunları çözecek, dertlere derman olabilecek halleri oldu. Onlar, Asr-ı Saâdet’ten ilham alarak bastıkları toprakları da o iklime dönüştürmeye gayret ettiler. Çünkü o ilk muhataplar, Hz. Peygamber’in (sas) miras bıraktığı değerlerin evrensel bir nitelikte olduğunu çok iyi kavramış, yaşadıkları hayatın tarihte kalmaması adına ortaya bir çaba koymuş, yetiştirdikleri talebelere de bu bilinci aşılılamaya çalışmışlardı.

Onların bu tavır ve duruşları kendilerinden sonraki Müslümanlara örnek olmalıdır. Müslümanlar şunu çok iyi kavramalıdır ki: Hz. Peygamber’in (sas) ve sahâbe neslinin hayatları sadece tarihi bir malumat veya menkıbeler

[4] İbn Sa’d, *Tabakât*, III, 652; Ahmed b. Hanbel, *el-Müsned*, XXXVI, 417.

derlemesi değildir. Hiçbir zaman o güzide neslin hayatlarına böyle bakılmamalı ve bu şekil bir okuma yapılmamalıdır. O hayatlar, bugünlerimizi ve yarınlarımızı ihya ve inşâ etmek için her an başvurulması gereken en temel kaynaklardır. Eğer bizler böyle bir bilinç ile siyer eserlerini okursak Efendimiz'in o bereketli hayatından çok daha fazla istifade edecek, hepsinden önemlisi bugün karşımızda sorun olarak duran nice meselelere, o günün dünyasında yaşanmış bazı hadiseler üzerinden çözümler bulacak ve aradan geçen onca zamana rağmen sanki bugünlere has söylenmiş sözler gibi onları dertlerimize derman kılacağız.

Mesela bizler, Peygamberimiz'in (sas) yetim olarak önce dedesi Abdülmuttalib'in sonra amcası Ebû Tâlib'in yanında kalmasını tarihi bir bilginin dışında başkaları ile bir arada yaşamının ve başkalarına yaslanmadan ayakta kalabilmenin yollarını öğrenme maksadı ile okuduğumuzda istifademiz çok farklı olacaktır. Böyle bir okuma, Efendimiz'in nübüvvet öncesi hayatından bile bugünün dünyasına önemli izler taşımamızı sağlayacaktır.

Yine, Efendimiz'in (sas) nübüvvet öncesi Hz. Hatice ile olan ticari münasebeti, yaptığı ticari seferleri, o dönem zarfında Mekke'de ticaret adına attığı adımlar; sadece tarihi bir malumat olarak değil, ideal bir tüccarın vasıflarını tespit etme maksadı ile okursak o tablolarda bize çok şeyler söyleyecektir. Bu tarz bir okuma, nübüvvetin gelişi ile birlikte ortaya çıkan hadiseler üzerinde yapılırsa ortaya çıkan sonuçlar/çözümler bizleri çok daha farklı bir boyuta taşıyacaktır.

Örneğin, Efendimiz'in Hira Dağı'ndaki arayış süreci, varlık sancısı ve hakikat arayışının bir ızdırabı olarak okunsa Dârü'l-Erkam; tâlim ve terbiyenin işin başında hangi usûl, üslup ve müfredat üzerine yürüdüğünü anlama maksadı ile okunsa Şib-i Ebî Tâlib Muhasarası; yokluk, fakirlik, bela ve musibetlere karşı "Nasıl tavır takınılmalı?" sorusuna cevap bulma adına okunsa İsrâ ve Miraç; mükâfat ve yücelme, Akabe; biat, sadakat ve çaba, Sevr; tedbir ve tevekkül dengesini kurma, Hicret; yol ve yolculuk adabını öğrenme arayışı içinde okunsa siyer nasıl sadece bir tarih (geçmiş malumât yığını) olarak kalabilir ki?

Böyle bir okuma, Medine'de kurulan İslâm devletinin bir model olduğunu, İslâm devleti denilen sistemin hangi esaslar üzerine kurulduğunu, öyleyse bugün etrafımızda var olan ve kendilerini İslâm devleti diye lanse eden

yapıların gerçekte öyle olup olmadığını anlayacağımız bir kıstasa, bir mihenk taşına dönüşür.

Böyle bir okumada *muâhatım*/kardeşliğin bitmediğini, ensar-muhacir kardeşliğinin sadece o günün dünyasında o ilk muhataplara has bir durum olmadığını, bugünde aynıısının yapılması gerektiğini ve bunun nasıl olacağını gösteren bir örneğe dönüşür.

Böyle bir okuma, Suffa Mektebi'nin sadece o günün dünyasında fakir sahâbilerin sığındıkları, günümüz tabiriyle söylersek "sığınma evi" benzeri bir yer olmaktan çıkaracak; ilim tahsilinin, yoluna ve yordamına dair ortaya örneklikler koyan, bu alanın nebevî yönteminin ne olduğunu öğreten, özellikle kabiliyet ve mizaçlara göre insan unsurunun değerlendirilmesini anlayacağımız model bir eğitim kurumuna dönüşürecektir.

Böyle bir okumayla Peygamberimiz'in hayatındaki savaşları, sadece kılıç ekseninde anlatmaktan bizi kurtaracak, her bir savaşı bir kitaba dönüştürecek, satır aralarında tarihi bir malumatmış gibi anlaşılan nice tablo, bugün 21. asırda karşımızda duran onlarca meselenin çözümü noktasında bir ilaca dönüşecektir.

Yine böyle bir okuma, hicretin 6. yılında Mekkelilerle yapılan barış anlaşması olan *Hudeybiye Sulhu*'nu, devletlerarası hukuku tanzim etme adına bir örneğe, bir yıl sonra yapılan *Kaza Umresi*'ni tevazu ve izzet dengesini kurma adına bir modele, Yahudilerle yapılan en büyük savaş olan *Hayber Gazvesi*'ni savaş ve mücadele yöntemlerini öğrenebileceğimiz bir imkâna, bir zorluk seferi olan *Tebûk Gazvesi*'ni ise infak ve sadaka ahlakını kavrayabileceğimiz bir misale dönüştürür.

O günün dünyasındaki hadiseler, bu tarz bir okumayı gerektirdiği gibi ilgili kişiler/örnek şahsiyetler için de ayrıca böyle bir okuma gerekmektedir. Nasıl ki Kur'ân'ın anlattığı şahsiyetler, sadece yaşadıkları zaman ve zeminle sınırlı değilse Hz. Peygamber dönemindeki şahsiyetler de sadece Miladî 6. asır ile sınırlı değildir. Her ne kadar Kur'ân, Hz. Peygamber'in çağdaşları içerisinde tek bir Müslüman'^[5] ve tek bir kâfiri^[6] açık ismi ile sınırlı ifadelerle anmışsa da onlarca âyet o günün Müslümanları olan sahâbe hakkında

[5] Kur'ân'ın adını andığı tek sahâbi, Zeyd b. Hârise'dir. Bkz. Ahzâb, 33/37.

[6] Adını andığı tek kafir ise Efendimiz'in (sas) amcası Ebû Leheb'tir. Bkz. Tebbet, 111/1.

ve yine onlarca âyet o günün inkârcıları olan Ebû Cehil, Utbe b. Rebîa, Âs b. Vâil, Velîd b. Utbe, Ebü'l-Bahterî b. Hişâm, Mut'im b. Adî, Velîd b. Muğîre ve diğerleri hakkında nâzil olmuştur. Kur'ân isim vermeden onlarca şahsiyetten bahisler açmış, onların özelliklerini anlatmıştır. Buradan da anlaşıldığı gibi Kur'ân içerisinde bazen açıkça, bazen isim verilmeden zikredilen Firavun, Nemrud, Bel'am, Haman, Karun, Samiri ve diğerleri sadece yaşadıkları döneme has isimler değillerdi. Bu isimler ibret nazarı ile okunması gereken ve ders alınması gereken prototiplerdi. Bu zalimlerin karşısında duran, Hz. Mûsâ, Hz. Hârûn, Hz. İbrâhim, Hz. Yâ'kûp, Hz. Yûsuf, Hz. Zekeriyâ, Hz. İsâ ve diğerleri de sadece o güne has ideal tavırları takınan kimseler değil, ortaya koydukları güzel tavırlardan dolayı örnek alınması gereken model şahsiyetlerdi.

Hz. Peygamber (sas) dönemindeki isimlerin de aynen böyle anlaşılması gerekir. O dönemde yaşayan, İslâm'a düşmanca tavırlar takınan ve küfür üzere ölen nice isimler, birer prototipti. Hiç kimse Ebû Leheb'in, Ebû Cehil'in, Âs b. Vâil'in, Velîd b. Muğîre'nin ve diğerlerinin sadece birer tarihi şahsiyet olduğunu iddia edemez. Bugün de adları, renkleri ve dilleri birbirine uymasa da aynı tavırları gösteren onlarca isim etrafımızda vardır. Şairin dediği gibi: *"Ebû Leheb ölmedi, Ebû Cehil kıtalar dolaşıyor!"* El-Hak bu böyledir. On dört asır önce yaşamış bu ibret şahısları aratmayacak tarzda İslâm'ın sesini ve sedasını kısmaya çalışan; Müslümanlara yaşadıkları topraklar üzerinde her türlü zulmü, işkenceyi, baskıyı, hatta öldürmeyi reva gören çağın Ebû Lehebleri, Ebû Cehilleri hiçbir zaman eksik olmayacaklardır. Bizler siyerin sayfaları içerisinde o günkü hakkın sesini kısmaya çalışanların toplandıkları yer olan *Dârü'n-Nedve'*de neler konuştuklarını okuyunca o rivayetleri orada bırakmayacak, sadece tarihi bir malumat olarak görmeyecek, bugünün İslâm düşmanlarının da aynı şeyleri konuştuklarını, aynı planları yaptıklarını unutmayacağız. Örnek olması için somut bir misal vermek gerekirse o günün dünyasında hakkın sesini kısmak için toplantılar tertipleyen, insanlara cezbedecek bir üslup ile hikâyeler okuyan, müzik eşliğinde tiyatroya benzer canlandırmalar yaparak Mekkelileri Kur'ân dinlemekten alıkoymaya çalışan Nadr b. Hâris^[7] ile bugünkü televizyon dizileri arasında ne fark var? O gün

[7] Nadr b. Hâris, Asr-ı Saâdet'te yaşamış azılı İslâm düşmanlarından biridir. Onun İslâm ile olan mücadelesi, Mekke toplumunu yönlendirme noktasında ortaya koyduğu tavırlar, birkaç Kur'ân âyetinin nâziline sebep olmuştur. (Enfâl, 8/31; Nahl, 16/103; Mutaffifin, 83/13; vs.) İlk günden Bedir Gazvesi'ne müşriklerin saflarında gelinceye kadar düşmanlığından hiç taviz vermeyen Nadr b. Hâris,

Kur'ân'ın sesi Mekkelilere ulaşmaması için ellerine aldıkları sopalarla tene-keler vuran, gürültü çıkararak hakkın sesini bastırmaya çalışanlar ile bugün aynı yöntemi uygulayanlar arasında ne fark var? Bugünkülerin ellerindeki te-nekelerin farklı bir formata (modern zamanın gündem saptıran eğlence araç-larına) dönüşmüş olması işin özünü değiştirir mi?

Batıl cephe de bunlar olurken hak cephesindeki örneklerin de yaşatılma-sı gerektiğini unutmamamız gerekir. O günkü dünyanın örnek şahsiyetleri olan sahâbî efendilerimiz de bugünün dünyasında yaşatılmalı, o örneklikler aynı canlılıkta bugünlere taşınmalıdır. Sadece isimlerinin evlatlara verilmesi yoluyla taşınması yetmez; ahlaklarının, mücadelelerinin, aşk ve sevdalarının, cihad ve şehadet özelemlerinin de taşınması gerekir.

Bizler siyer sayfaları içerisinde geçen bu örnek şahsiyetleri hep tarihe hapsederek okuduğumuz için çoğu zaman onların büyüklüklerini ikrar etme dışında bir adım atmıyor, hayranlık duyuyor ama hayranlık duyduğumuz o sahneleri yaşama adına ortaya bir gayret koymuyoruz. Koymadığımız için, Hz. Ebû Bekir'i anlatan çok ama onun gibi sıdk/doğruluk ve sadakat abidesi olan az, Hz. Ömer'i anlatan çok ama onun gibi adaleti ortaya koyan az, Hz. Osman'ı anlatan çok ama onun gibi hayâyı, edebi ve iffeti ortaya koyan az, Hz. Ali'yi anlatan çok ama onun gibi ilmi, cesareti, hakkaniyeti ve istikameti ortaya koyan az, Hz. Hatice'yi anlatan çok ama onun gibi fedakârlığı ve vefayı ortaya koyan az, Hz. Âişe'yi anlatan çok ama onun gibi ilim ve vakarı ortaya koyan az, *Rivayeti aktaran çok ama riayeti ortaya koyan az...* Bu da söz israfına sebep oluyor, konuşup da yapmayınca bereket olmuyor, böyle olduğu içinde çağın Ebû Cehillerinin ve Ebû Leheblerinin karşısı boş kalıyor, onlar da iste-dikleri gibi bu dünyayı yönlendiriyor...

İşte bundan dolayı bizim artık siyer kitaplarını, sahâbe hakkında bize bil-giler veren tarih ve tabakât eserlerini sadece birer tarihi malumat yığınları olarak okumaktan vazgeçip bugünümüzü ve yarınımızı anlatan kaynaklar olarak okunmalı ve onlardan ilham alarak güzellikleri üretmenin, o günkü dünyanın menfi tarafında yer alanların yanlış ve kötülüklerini ibret nazarı ile okuyup bundan kaçınmanın yollarını aramalıyız.

Bedir'de esir olarak alınmış, Safra denilen mevkiye gelince, Hz. Peygamber'in emri ile Hz. Ali tarafından öldürülmüştür. Bkz. İbn Sa'd, *Tabakât*, I, 165, 201, 228; II, 15, 18; İbn Habîb, *el-Muhabbar*, s. 160, 161; İrfan Aycan, "Nadr b. Hâris" *DİA*, XXXII, 280, 281.

DÂRÜ'L-ERKAM

- ❖ Sahâbe efendilerimiz yeni karşılaştıkları din, kültür, medeniyet ve muhataplar karşısında hiçbir zaman aciz kalmadılar. Bunun nedenleri nelerdir?
- ❖ Hz. Peygamber (sas): *"Benden bir şey işitip onu aynen işittiği gibi başkalarına ulaştıran kimsenin Allah yüzünü ağartsın/ak etsin."* demesine rağmen neden birileri hadis rivayeti hakkında olumsuz kanaatler dile getirirler?
- ❖ Yemen'e vali/kadı olarak gönderilen Muâz b. Cebel'in sözleri neden Peygamberimizi oldukça memnun etmiştir? Onun sözleri çerçevesinde kitap, sünnet, içtihad kavramları nasıl anlaşılmalıdır?
- ❖ Dârü'l-Erkam'ın tâlim ve terbiye usûlünde işin başında hangi usûl, üslup ve müfredat üzerine yürüdüğünü, Suffa Mektebi'nin ise ilim tahsilinde işin yol ve yordamını kavrama maksadı ile ortaya koydukları örneklikleri nelerdir?
- ❖ Kur'ân'ın anlattığı şahsiyetler, nasıl ki sadece yaşadıkları zaman ve zeminle sınırlı değilse, Hz. Peygamber dönemindeki, şahsiyetlerde sadece Miladî 6. asır ile sınırlı değildir. Nasıl?

SUFFA

- ❖ *"Peygamber (sas) size ne verdiyse onu alın, sizi neyden yasakladıysa da ondan sakının"* diyen, Rabbinin emrini duy ki şüphelere kapı açmayasın, Allah'ın Resûlü'nden ne gelmişse kayıtsız ve şartsız bir şekilde teslim olan Müslüman olabilesin.
- ❖ *"Benden bir şey işitip, onu aynen işittiği gibi başkalarına ulaştıran kimsenin Allah yüzünü ağartsın/ak etsin."* diyen Kutlu Nebi'nin sesini duy ki o sözleri zayi etmeyesin, sahâbe gibi riayet konusunda hassasiyet gösterebilesin.
- ❖ *"Hz. Peygamber'in (sas) miras bıraktığı değerler evrensel bir niteliktedir. Hiçbir problem yoktur ki çözümü Allah'ın kitabında, Resûlü'nün Sünneti'nde olmasın."* diyen sahâbe gibi Kur'ân ve sünnete güven duy ki onlara dört elle sarılсын ve başka şeylere bel bağlamadan sorunlarına çözüm bulasın.
- ❖ *"Ebû Leheb ölmedi, Ebû Cehil kıtalar dolaşılıyor!"* diyen şairin çağrısını duy ki o zalimlerin karşısında Ammârca, Mus'abca, Esmâca durabilesin, sahâbenin hasbîliğini bu çağda temsil edebilesin.
- ❖ *"Sahâbeyi anlatan çok ama sahâbe gibi sadakati, adaleti, hayâyı, vakarı, istikameti ve fedakârlığı ortaya koyan az"* diyen yazarı duy ki özlemini çektiğin o güzel günlere erişebilesin.